ISKOLAI TANÁRKÉPZŐK IDENTITÁSVÁLTOZÁSÁNAK TÁMOGATÁSA DESIGNMÓDSZEREKKEL

Felsőoktatás-pedagógiai Konferencia, 2025. október 03.

Dr. Rapos Nóra
Dr. Tókos Katalin
Dr. Lénárd Sándor
Dr. Czető Krisztina

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT

A projekt – EP20 (IDL kutatás)

Problémafelvetés

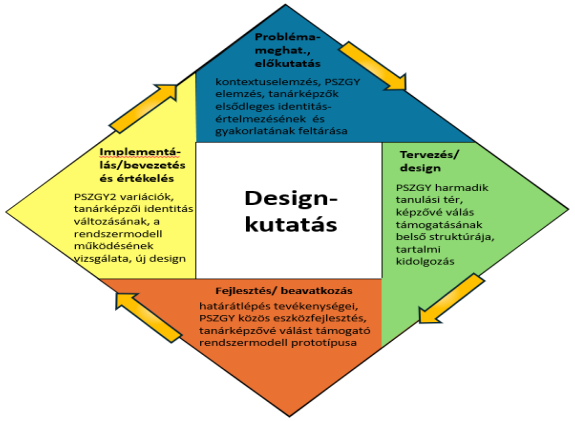
- **Tanárképzési kontextus** - alternatív tanulási útvonalak – a képzői kör kiszélesedése, az iskolai tanárok új csoportja mint képzők
- **Kik is az iskolai tanárképzők? -** terminológiai bizonytalanság (Livingston, 2014), láthatatlan szereplők
- **Hogyan támogatható az iskolai tanárképzők képzővé válása? –** un. határátlépő helyzetek (Akkermen & Bakker, 2011)

Célkitűzés

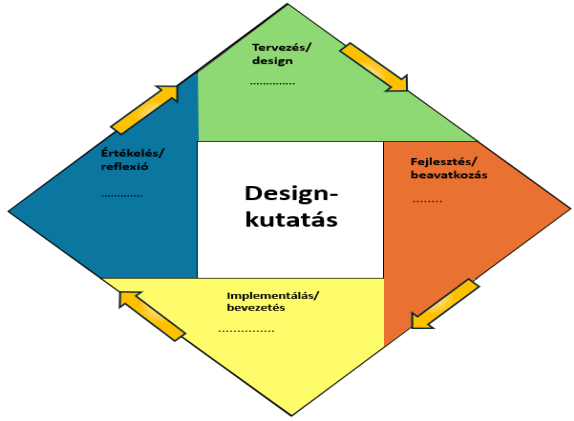
- Egy konkrét **képzésfejlesztés** (PSZGY) kapcsán, az **érintett szereplőkkel való együttműködés** keretei közt,
- a **képzővé válás, a tanárképző közösséggé válás** támogatásához kapcsolódó együttműködésre épülő rendszermodell kialakítása és vizsgálata.

Designkutatás

- egyén és a környezet **rendszerértelmezése**,
- **iteratív** és **értékelő** jellegű megközelítés
- **parcitipatív** jelleg, **együttműködésére** épít (Kelly, 2008)

1. ciklus: 2024. január-2025. szeptember

2. ciklus: 2025. szeptember-2026. január

Megfontolásra érdemes kérdések

Képzőnek lenni = professzió, szakma

- kit tekintünk képzőnek - a kifejezés is "elmosódott, többdimenziós **kontextusfüggő**"(Murray et al., 2020, 3.).
- **véletlen karrier,** a képzők elsődlegesen egyetemi szakemberként, **egyetemi oktatóként** azonosították magukat (és őket is), nem értelmezték tanárképzői szerepüket - **korlátozza a szerephez tartozó feladatértelmezést**
- külön csoport: **school based teacher education, SBTE/**non-university-based teacher educators' (NUBTEs) tanárokat - kihívások **kettős kötődésből** és **kettős szerepből**

Tanulás és identitásváltozás

- képzőnek lenni, képzővé válni – **identitásváltozás**, szorosan összekapcsolódik a szakember **szakmai tanulásával**
- a szakmai tanulás jelentést ad a tapasztalatoknak (tanulási tevékenységeknek), míg az identitásalakulás folyamat értelmezi a tanulási tapasztalatokat a saját tanárképben (Beijaard et al., 2018, Garner & Kaplan, 2018)
- a két fogalom kapcsolatára épülő modellek empirikus alátámasztása még nem kielégítő
- **további intervenciós kutatások**: segítenek megismerni azokat a tanulási tapasztalatokat, amelyek kiváltják az identitásmunkát + a személyes és kontextuális tényezők kölcsönhatásában való értelmezését

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Megfontolásra érdemes kérdések

Intézményi szerepértelmezés - intézmény „identitás” vs hagyományok

- az akadémiai tudást támogató, az elméleti képzést követő szerepértelmezés
  - **elvárosoknak való megfelelés**, kisebb felelősségvállalás
  - kisebb szerep a program meghatározásban
- a képzés „alaphelyszíne” a gyakorlat (clinical work, Darling-Hammond, 2006; NCATE, 2010)
  - innovatív, kiváló intézmények – kiválasztási rendszer szempontsora
  - veszélyek (minták speciális intézményi körből épültek) - **korszerűtlen gyakorlat, nem azt látja**
- gyakorlat az intézményi fejlesztés része szervezeti szinten (Hestnes & Grankvist, 2013; Hudson, 2008) - kollaboratív
  - magát az intézményt is tanulóként értelmezi, **együttműködés** (szervezeti tanulás, egymástól tanulás, stb)
  - az intézmény, a hallgató, az, egyetem tudása érték
  - az intézmény működésébe kapcsolódik a hallgató – különböző utak elismerése

HATÁRÁTLÉPÉS

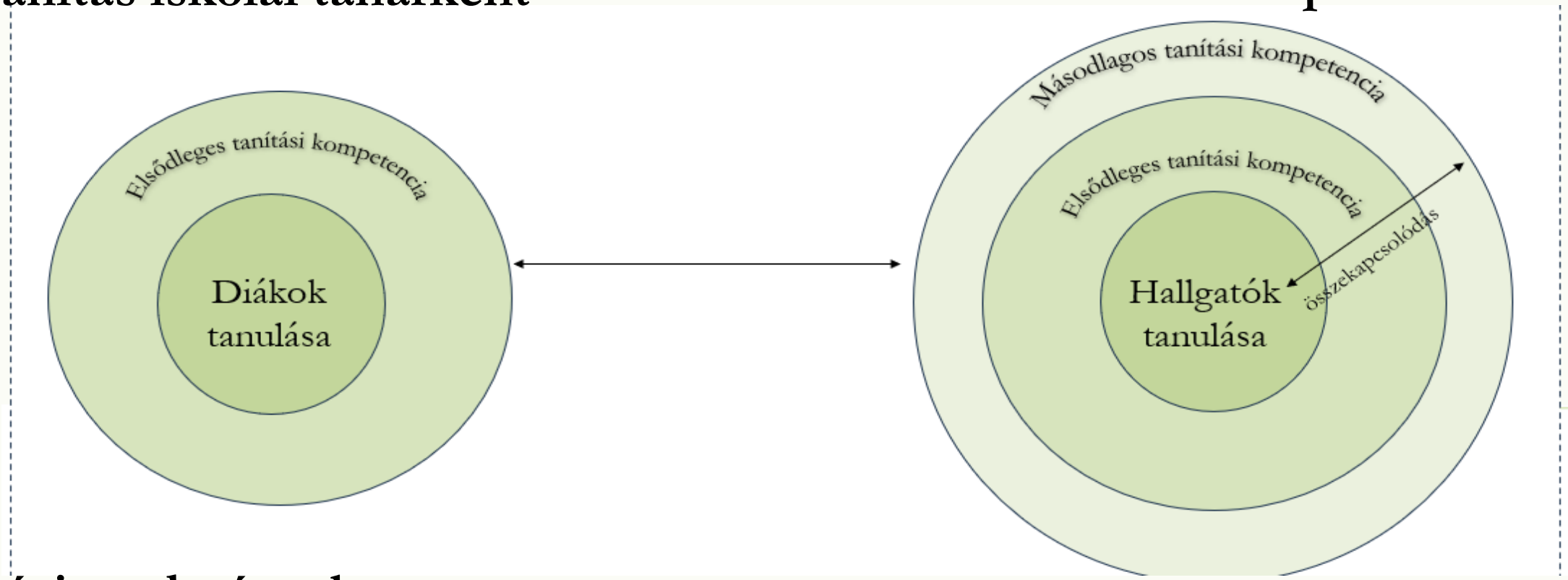
NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok: Iskolai tanárképzőnek lenni- Kettős identitás

Tanítás iskolai tanárként

Tanítás tanárképzőként

Kutatási eredmények:

- elsődleges tanulás felelőseként értelmezi magát - **gát** (felelősség felvállalása)
- az iskolai tanárképzők **nem értelmezik** a hallgatók tanulását saját szerepüket az általuk jógyakorlatnak vélt működés **felmutatásaként** értelmezik - klasszikus tanulásértelmezés (Murray & Male, 2005)

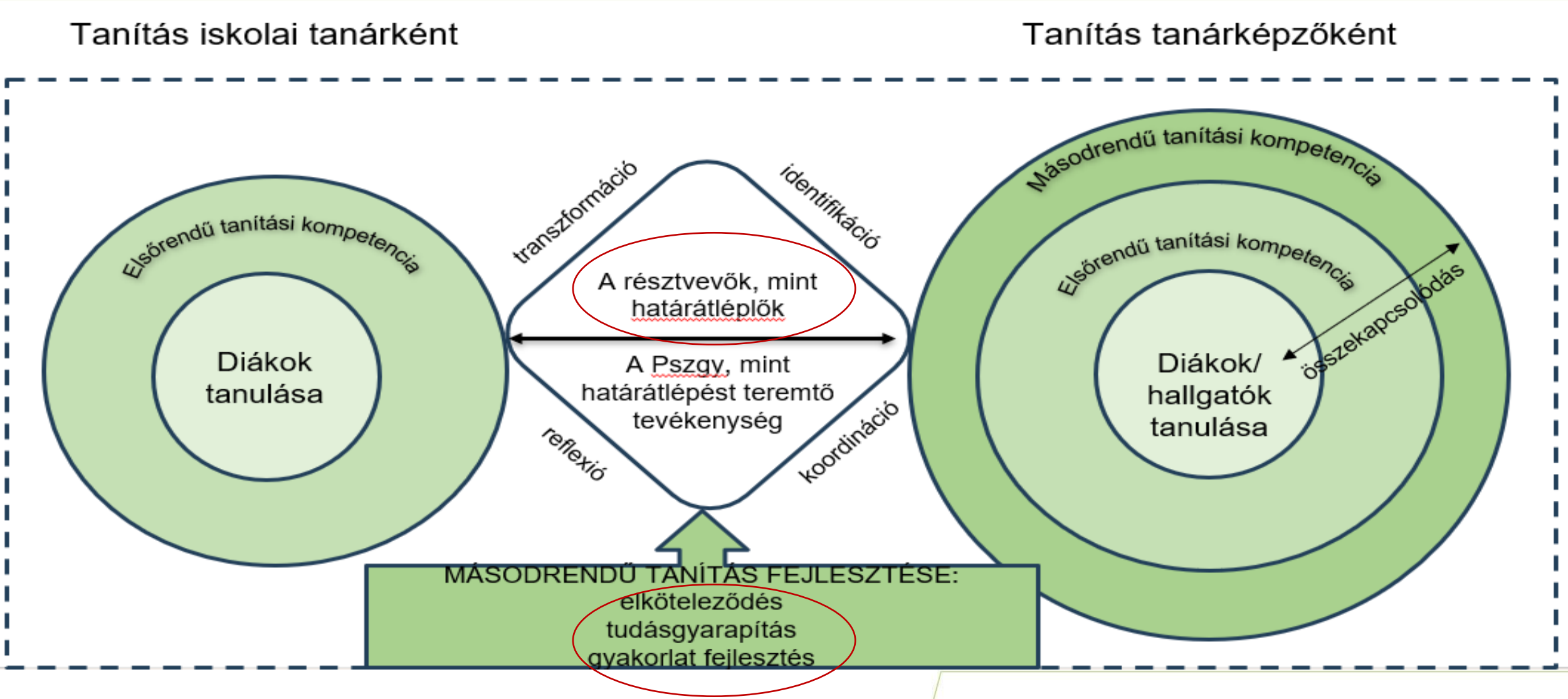
NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok: Iskolai tanárképzők tanulása

Kapcsolat keresés a két alidentitás közt

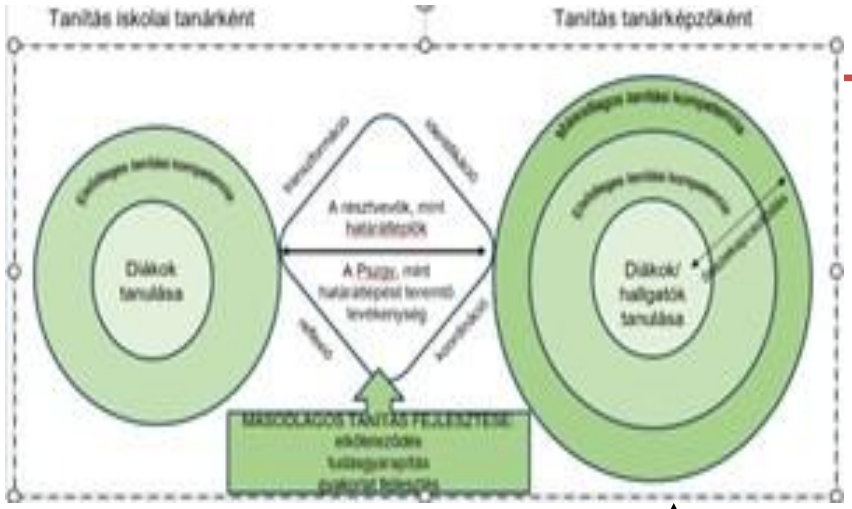
Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

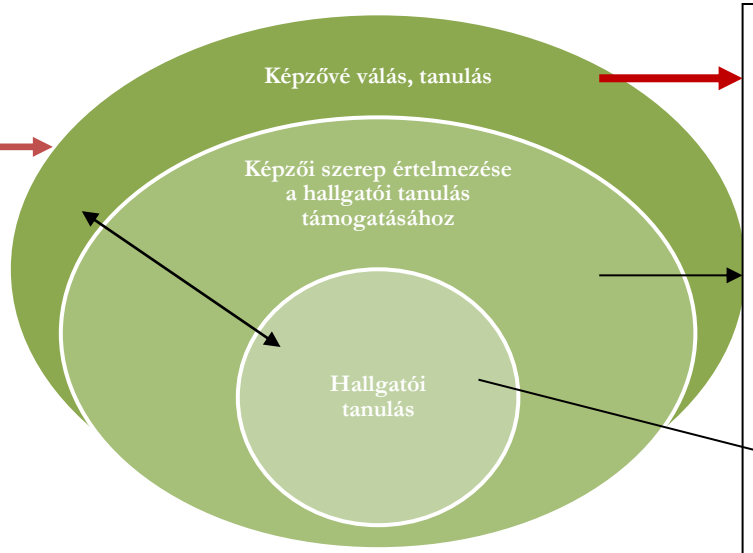

Válaszok: ITK tanulása és identitáskonstrukciójának kapcsolata Li et al.(2024)

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok: PSZGY2 mint harmadik tanulási tér – határátlépés A hallgató tanárrá válásnak és tanulásnak támogatása

Mi szükséges a képzővé váláshoz: elkötelezettség, tudásgazdagítás, gyakorlat fejlesztése (Li, et al., 2024)

Milyen tevékenységeket végez az iskolai képző a hallgató tanulásának támogatásáért?
Hogyan támogatja a hallgatót?

Mi a hallgató tanulásnak célja?
Milyen tanulási tevékenységeket végez majd a gyakorlat során ?

A designkutatás

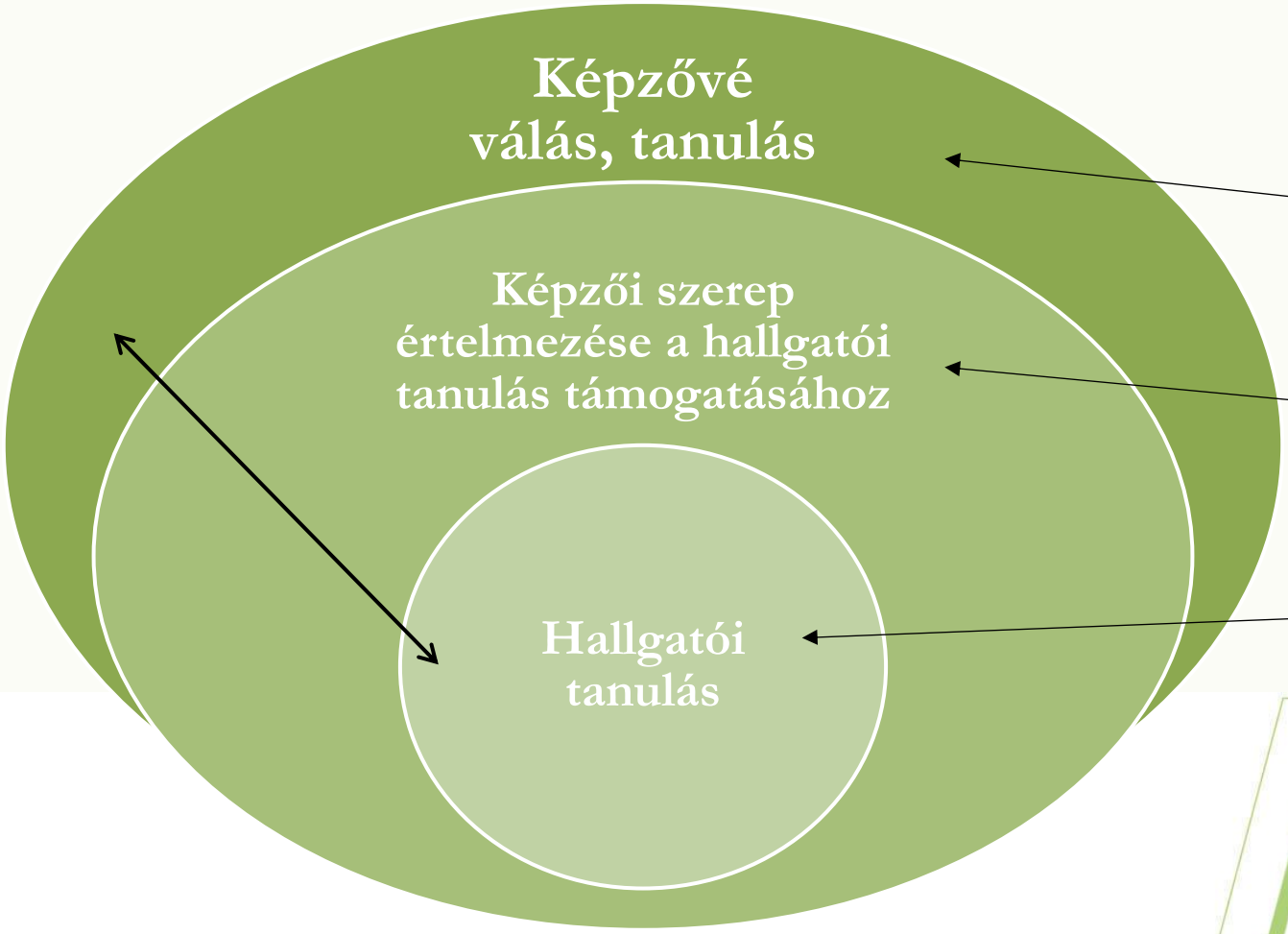
elkötelezettség | tudásgazdagítás | gyakorlat fejlesztése

A képzővé válást támogató rendszermodell

(Akkermen & Bakker, 2011, Li et al., 2024)

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Együttműködést és az identitásmunkát támogató designmódszerek

Q módszer

persona állítás

journeymap

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Jornaymap – hallgatói tanulási utak feltérképezése

Cél: 1) A hallgatói tanulási tevékenységek és a 2) hozzá kapcsolódó képzői tevékenységek azonosítása és 3) összekapcsolása és a 4) fejlesztési lehetőség felismerése, jógyakorlatok megosztása

Együttműködési helyzet:

- 8 szemináriumi alkalom azonosítása
- Hallgatói tevékenységeinek azonosítása

– tanulási eredmények – KKK összekapcsolása

- Ehhez képzői feladatok azonosítása

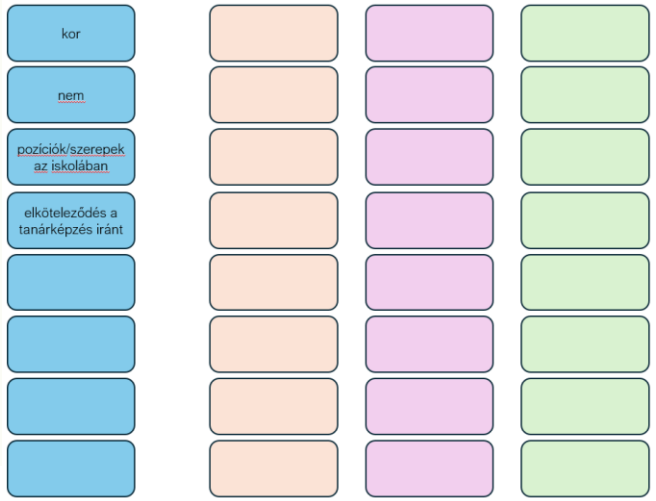

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

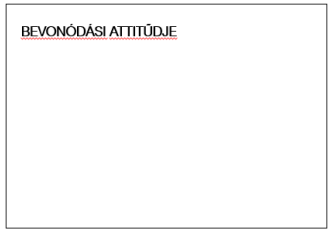
Persona állítás

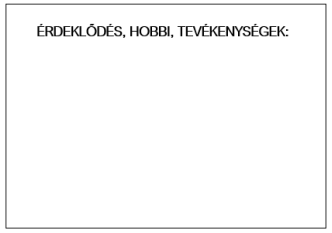
Cél: 1) Az iskolai tanárképzői szerep konkrét szintű értelmezése, 2) összevetése egy idealizált (elég jó) képzői profillal, 3) s ez alapján a gátló és támogató tényezők azonosítása is (szervezet is).

Együttműködési helyzet:

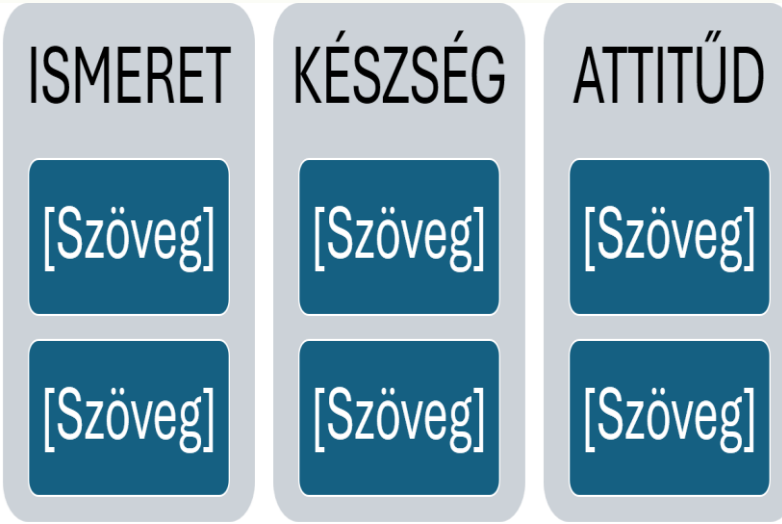

jellemző sajátosságok azonosítása personákhoz

personák jellemzése

ideális (elég jó) képző leírása

Képzői szerephez vezető tanulási út és támogatási formák értelmezése

Q-módszer

Cél: 1) olyan helyzet teremtése, amiben feltárható 2) és diskurzus tárgyává tehető a képzői szerepükről való szubjektív vélemények, 3) s azok struktúrája + 4) eszközfejlesztés

Eszközfejlesztés: 30 elemű Q-készlet kialakítása (KKK, Velon 2012),

	elköteleződés		tudásgazdagítás		gyakorlat megváltoztatása	
	elsődleges	másodlagos	elsődleges	másodlagos	elsődleges	másodlagos
tanulás támogatás						
személyek, s az ő együttműködésük						

Együttműködési helyzet:

szereptartalom megélése,

döntési helyzet értelmezése

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
3						3
	4				4	
		5		5		
			6			

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Összegzés

- **Jó szakember = a jó képzővel** mert az is egy professzió
- Nem (ki)képezni kell a szakembereket, hanem az **együttműködés kereteit kialakítani**, amelyben biztosítható a képzők tanulásának, s identitáskonstrukciójának a támogatása (3 év)
- Ehhez a felsőoktatás és a köznevelés keretin belül is **formális és tartalmi keretek összehangolt átgondolása** szükséges

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

A projekt honlapja

ELTE | PPK | NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET

INTÉZET MUNKATÁRSAK OKTATÁS KUTATÁS KIADVÁNYOK EZ IS NEVTUD! PODCAST

ELTE PPK NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET > KUTATÁS > INTÉZETI KUTATÁSOK, PROJEKTEK > PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI

PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI

A KUTATÁS BEMUTATÁSA KÖZREMŰKÖDŐK EREDMÉNYEK

PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI. EGYMÁSTÓL TANULÁS, IDENTITÁSKONSTRUKCIÓ EGY KONKRÉT KÉPZÉSFEJLESZTÉS KAPCSÁN

A Pedagógusból tanárképzővé válni. Egymástól tanulás, identitáskonstrukció egy konkrét képzésfejlesztés kapcsán című kutatás (röviden ID kutatás) egy konkrét képzésfejlesztéshez kapcsolódik. A pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok rendszerének kidolgozása és bevezetése kapcsán az érintett szereplőkkel való együttműködés során, a képzővé, a tanárképző közösséggé válás támogatásához

rapos.nora@ppk.elte.hu

DIGITÁLIS OKTATÁSFEJLESZTÉSI KOMPETENCIA KÖZPONT

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Köszönjük a figyelmet!

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT